

Cultuursensitief werken met jeugdigen en gezinnen

Welke vragen kunnen helpen?

Wil je nog dichter aansluiten bij de achtergrond en belevingswereld van gezinnen en jeugdigen met wie je werkt? Heb je alle informatie die je nodig hebt? Welke vragen stel je aan de ouder of de jeugdige waar je mee werkt? En welke vragen stel je aan je zelf om steeds weer te reflecteren op hoe het je lukt om cultuursensitief te zijn. We helpen je graag op weg door verdiepende vragen aan te reiken! Je kunt deze handreiking ook samen met onze [infographic](#) gebruiken.

Tip

Ken je de regels van OEN? Wees Open, Eerlijk en Nieuwsgierig. Ga ervanuit dat je nog niets weet.

Tip

Sluit aan bij de opleidingsachtergrond en de communicatiewijze van je gesprekspartner. Doseer indien nodig je informatie, maak gebruik van visueel materiaal en hou je informatie concreet.

Tip

Ben je bang om iets fout te doen in het contact? Met een open vraag en oprechte interesse voelt je gesprekspartner meestal wel dat je het goed bedoelt, ook als er een taalbarrière is.

Wat is je eigen culturele bagage en welke normen en waarden heb je over opvoeding?

culturele bagage

Normen en waarden vanuit je eigen opvoeding

- Hoe ben ik zelf opgevoed? Wat vonden mijn ouders belangrijk in mijn opvoeding?
- Welke normen en waarden uit mijn eigen opvoeding vind ik nog steeds belangrijk? Zijn er ook normen en waarden waar ik nu anders over denk?

Maatschappelijke positie

- Wat is mijn positie in de maatschappij? Wat is de positie van de ouder of jongere? Hoe beïnvloeden de (verschillende) posities onze samenwerking? Plaats ik mijn mening of inzicht wel eens boven die van de ouder of jongere?

Wat gebeurt er tijdens het gesprek?

- Hoe beïnvloeden mijn normen en waarden mij, als ik kijk naar de gezinnen waar ik mee werk? Wat voel, denk en vind ik als ik in gesprek ga met iemand met een migratieachtergrond?
- Wanneer krijg ik een ongemakkelijk gevoel? Wat heb ik nodig om me weer op mijn gemak te voelen?
- Als ik luister naar de jeugdige of de ouders, kan ik mijn eigen normen en waarden dan even parkeren, om nog beter te horen wat de ander zegt?
- Wat zijn de overeenkomsten en verschillen in onze visie op opvoeding?
- Als er verschillen zijn, kan ik mijn eigen normen en waarden en die van de ouders of jeugdige dan als gelijkwaardig zien en daarin samen optrekken?

Welke vragen kun je stellen als je meer wilt weten over iemands (culturele) achtergrond?

Land van herkomst

- Waar ben je geboren?
- *Indien gemigreerd of gevlucht:*
 - Hoe lang woon je in nu in Nederland?
 - Hoe is het voor je om in een nieuw land te wonen?
- Hoe kijken familie en vrienden in je land van herkomst naar jouw situatie in Nederland?

Contact in Nederland

- Hoe is het contact met familie en vrienden, hier in Nederland of in het land van herkomst?
- Hoe gaat het contact met school, jeugdgezondheidszorg, verloskundigen, uitkeringsinstanties?
- Als je belangrijke beslissingen moet nemen, met wie praat je daar dan over?
- Heb je ervaring met discriminatie (in de omgeving of op school)?

Cultuur

- Ik denk dat wij in Nederland jouw cultuur niet goed kennen. Wil je mij hier iets meer over vertellen? Wat vind je belangrijk dat ik weet, over jouw cultuur?

Opvoeding

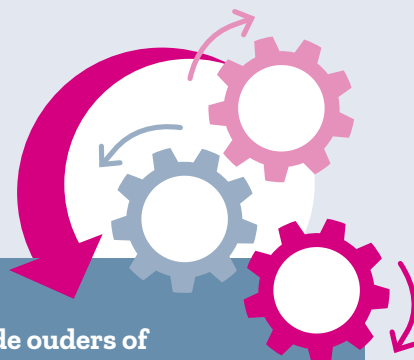
- Wat zijn belangrijke regels over opvoeden in jouw gezin?
 - *Bij ouders:* Hoe denken je kinderen/ouders over deze regels?
 - *Bij jongeren:* Hoe denken jij en je ouders over deze regels?
- Wat vind je van de opvoeding die je ziet bij Nederlandse ouders, op school? Wat ben je gewend? Wat is anders?
- Naar wie ging je in het land van herkomst toe als je vragen had over je kind? Hoe doe je dat nu?

Tip

Neem even een moment om je in te beelden dat je naar China migreert. Je kunt geen Chinees lezen en schrijven, je hebt weinig geld en je diploma is er niks waard. Je weet niet hoe je opvang voor je kind kunt organiseren, of er sportverenigingen zijn en je kent het Chinese schoolsysteem niet. Je kent er (nog) bijna niemand. Hoe zou dat voor je zijn?

Welke vragen kun je nog meer stellen om de ouders of de jongere beter te begrijpen?

Nederlandse taal

- Welke taal spreken jullie thuis? Als ouders onderling en tussen ouders en kinderen?
- Hoe gaat het met het Nederlands? Wanneer gaat het goed? Wanneer begrijp je niet alles? Wanneer vind je het moeilijk om te zeggen wat je wilt zeggen?

Onderwijsachtergrond

- Welke school of opleiding hebben jij en je kinderen? (Of: jij en je ouders)

Wonen

- Hoe woon je nu? Wat vind je van je huis/woonsituatie?

Inkomen

- Heb je genoeg inkomen? Zo niet, hoe leef je nu? Heb je hulp, of behoefte aan hulp?

Welzijn

- Voel je je vaak goed of juist slecht? Fysiek of meer in je gedachten en gevoelens? Hoe komt dat denk je?
- Moet je veel terugdenken aan nare dingen die misschien gebeurd zijn? Kun je daar met iemand over praten?
- Heb je hulp, of behoefte aan hulp?